

τοῦ Μεγέθους τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου πιεζόμενοι οἱ σύμμαχοι ἐδράζαντο μετὰ μεγάλου ζήλου τῶν ὅπλων, προχωροῦντες δ' ἀτρομήτως κατώρθωσαν ν' ἀποκρούσωσιν ἐν δυσι συμπολοκαῖς τὰ ἐξησκημένα τοῦ βασιλέως στρατεύματα. Ἡδὴ δ' ἔψαλλον οἱ ἐν Ἀθήναις ἐπινίκεια θεωροῦντες ὡς προσεγγίζουσιν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, ὅτε ἡ πολεμικὴ τέχνη τοῦ Φιλίππου, καὶ πρὸ πάντων αἱ εὐφρεῖς αὐτοῦ στρατηγικαὶ κινήσεις, ἀφῆρσαν τοὺς συμμάχους τὴν κτηθεῖσαν ὑπεροχήν. Ποιούμενος χρῆσιν τοῦ ἐν τοῖς νεωτέροις πολέμοις συνήθους, καὶ πρὸ πάντων ὑπὸ Ναπολέοντος τοῦ Α' μετὰ τασαύτης μεγαλοφυΐας χρησιμοποιηθέντος πολεμικοῦ τεχνάσματος, τοῦ συνισταμένου εἰς τὴν διὰ ταχείας καὶ μυστικῆς πορείας ἐμφάνισιν τοῦ ἐνὸς στρατοῦ ἐπὶ τῶν νώτων τοῦ ἑτέρου, κατέλαβε τὰ εἰς τὴν Φωκίδα φέροντα στενά, ὧν ὁ κάτοχος ἡδύνατο νὰ εἰσδύσῃ ἀκωλύτως εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Κηφισσοῦ. Οἱ σύμμαχοι, ὅπως μὴ περικυκλωθῶσι καὶ παρδύωσιν εἰς ἐρήμωσιν τὴν Βοιωτίαν, οὐδὲν ἄλλο εἶχον νὰ πράξωσιν ἢ νὰ παρταχθῶσι μεθ' ὅλης τῆς στρατιωτικῆς αὐτῶν δυνάμεως ἐν τῇ ῥηθείσῃ πεδιάδι, ἥτις τῷ μακεδονικῷ ἱππικῷ παρῆγεν ἀρίστην εὐκαιρίαν ἐνεργείας ἀποτελεσματικῆς, καὶ δεχθῶσι τὴν προτεινομένην μάχην. Ὁ συμμαχικός στρατὸς πρὸς νότον τοῦ Κηφισσοῦ, ἐπὶ τῆς Χαιρωνείας στηριζόμενος, ἦν παρταταγμένος ὡς ἐξῆς· τὸ ἀριστερόν κέρως, ἐγγύτατα τῆς πόλεως, κατεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι, τὸ δεξιὸν οἱ Θηβαῖοι καὶ τὸ κέντρον οἱ ἄλλοι σύμμαχοι. Καὶ τὸ μὲν δεξιὸν κέρως (ἀριστερόν τῶν συμμάχων) τοῦ μακεδονικοῦ στρατοῦ διώκει αὐτὸς ὁ Φίλιππος, τὸ δ' ἀριστερόν (ἀπέναντι τῶν Θηβαίων) ὁ Ἀλέξανδρος, φλεγόμενος ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἐπιδείξῃ τῷ πατρὶ τὴν πολεμικὴν του ἀρετήν.

Τὴν 7 Μετχιγετινιδῶνος (Ἰουλίου φθίνοντος) τῷ 338 συνεπλάκυσαν οἱ δύο στρατοί, ὧν ὁ μὲν ἐμπνεόμενος ὑπὸ τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωτος καὶ συναισθανόμενος κάλλιστα τὴν σημασίαν τῆς προκειμένης πάλης ἐστερεῖτο ὁμοῦς τῆς περὶ τὰς νήσεις λίαν ἀναγκαίας ἐνικίας διοικήσεως καὶ στρατιωτικῆς